

erträglich, sondern auch stark. Der ganze Strich vom adriatischen Meere in gerader Linie bis an die Ostsee ist von Slaven bewohnt, und Veneter an der westlichen Küste jenes Busens schliessen an Carnier an.“ (Idem loc. 230).

Napisi.

Jek.

Kaj ljubiš, Moštnik! na vse srcé,
Al čast al domovino? — „Vino!“

Odrtnik.

S kremplji denarje drži; udajó pa kdaj se mu vendar;
To je, da zopet v nje petdeset stisne od sto.

Pijancij.

„Gorjé, da toliko zapil sem sinoči,
Bolí me vse, i glava skor mi počí.
Ti vražja krčma! ne vidiš me več,
Nikdar ne bom pijan, nikoli več!“ —
Tako se mi solzé Pijancij priseguje,
Življenje boljše obljubuje,
I jaz verjamem ubogi reví,
Da bo obljubi zvest — do dreví!

Materijalcem.

Slavite matêrjo, nemozgoviti!
Učíte, da s telom otrpne duh nam!
Mar čete po sili „opice“ biti?
Vi nori bedaki, kaj sanjam se vam?

Pesniška privilegija.

„Tje gor na Olimp predrzen smem iti,
Tam boginj smem gledati zali obraz,
Vulkan mi mora nektar točiti,
Homerskemu smehu prilagam tud' jaz.“

Fr. Z-k.

Dopisi.

Iz Belega grada. (*Morilci kneza Mihajla sojeni*)
po stenografiškem zapisu iz „Vidovdana“ priobčil P-r.
Sednica beligradskega mestnega soda je bila 26/4. junija zjutraj. Nekoliko minut pred devetimi dovedejo zločince po redu družega za drugim v sodnico, vse v okovah: Lazar Marić (pogleda razbojniškega), Ljubomir Radovanović (gleda besno s povzdignjeno glavo), Sima Nenadović (nemarno sloni na klop i se po publici okreta), Gjoka Radovanović (pogleda prekega), Kosta Radovanović (izpod oči srpo gleda), Stanoje Rogić (po vse siv predrznega pogleda), Paja Radovanović (jako hudodelskega pogleda), Bogosav Petrović (se kaže potrtega), Atanasije Atanacković (predrznega i prelestnega pogleda), Vidoje Joković (vkorel — ne premiče glave), Tasa Jeremić (v kmetiškem odelu — smeten), Blagoje Petković (oboril glavo), Ljubomir Tadić (dosti siv, nemarno se naslanja na ogrado i gladi si brke). Poslednja petorica stoji, ostali sedijo, poleg vsacega žandar brez puške, a za njimi žandari s puškami. Točno ob devetih dojdejo sodniki s tajnikom, s komisarji i z državnim tožiteljem, i zavzamejo svoja mesta.

Predseduje član beligradskega mestnega soda Nikola Stojanović; prisedavajo člani mestne beligradske sodnije: Gjorgje P. Bulić i Ivan Tomić, tajnik.

Mrtva tišina vlada po sobani.

Predsednik začne: Zdaj bodo se počele izvidjati krivice hudodelcev, ki so delali na to, da ubijejo kneza Mihajla M. Obrenovića, i da se reč postavnega

nasledstva siloma premeni. (Po tem pozove vsacega, da se oglasi.) Ali pred vsem vas opominjam na red, da nikdo ne govori, dokler se ne pozove, i da drug družemu ne sega v besedo; nikarte ne vpletajte družih reči v govor, ampak samo na to odgovarjajte, za kar bote vprašani. Gospod tožilec dajte tožbo!

Državni tožilec, naznanivši komisijo, ki je bila po vis. sklepu ministra notranjih oprav pod 11. junijem sestavljena, da se najdejo hudodelci, koji so 10. junija tako grozovito ubili kneza Mihajla M. Obrenovića III., nadaljuje potem tako: Komisija je mahoma učinila vse, kolikor je mogla za to kratko vreme, ter predaje zdaj zločince sodnji in z žalostjo razodeva djanja, koja so podlaga tožbi. Vsak zná, koliko je Srbija vredila z knezom Mihajlom. Ta jej je vrednost danes potemnila; a to delce osvobojene dežele ovija črna zastava, ki se vije v dogledu celega sveta. Ta huda sodba za toliko teže muči vsakega pravega Srbina, ker knez Mihajlo — prvi gradjanin i prvi vojniki srbski — je z dušo i telesom delal na to, da uzviši narod i zemljo do stopinje, na kterej ga je zapustila smrt Dušanova, i ki je samo za to i živel, samo na to mislil i s tem delal — zdaj mrtev leží — bil je ubit od roke peklenske. Zločinci dali so se zaslepiti po raznih obljubah grdih izdajnikov, kteri so hrepeneli po tem, da na enkrat postanejo veliki i važni ljudje, i čim pre da se polastijo najviše oblasti. V tej strupeni želji prezrli so vest, niso mislili na to, v kako nesrečo bi pogreznili deželo, niso hoteli razumeti, da v današnjih resnobnih i izrednih prilikah nije vreme ne najmanjši neslogi naši, a najmanje pa, da zemlja zgubi vladalca, i to vladalca, kakoršen je sam bil knez Mihajlo. Ne maré za vse to stopili so v zavezo, da ubijejo kneza, i da v zemlji napravijo buno (punt). Eden teh nesrečnih hudodelcev Pavle Radovanović, advokat, ki jim se je na čelo postavil, začel je to misel še lani i jo je dalje tiral, dokler si ni zmisлил, da bi se to najlože izvršilo v košutnjaku, kamor se je knez skoro brez vsega spremstva pogostoma sprehajal hodil. Kar se tiče samega uboja, to je bila stvar prečiščena. Al da bi se prevrat bolje izvršil, znalo se je, da bo trebalo več pripomočnikov i denarjev, kakor so jih imeli zločinci. Kot polnopooblastencu bivšega kneza Aleksandra Karagjorgjevića je Pavlu Radovanoviću lahko bilo, da odvrne te ovire, ker je koj v tem vspel, da mu Karagjorgjević resno i krepko pripomore. Al s tem prevarili bi samega Aleksandra Karagjorgjevića i njegovega sina Petra, kajti zločinci niso mislili izročiti vlade nobenemu Karagjorgjeviću, samo so previdno delali v njihovem imenu, da bi od njih novcev izmami. To potrjuje i samo priznanstvo Pavla Radovanovića, ki veli, da njega nije stalo, kdo bi vladal, nego to, kaka bi bila oblika vlade. Da je vse tako bilo, potrjujejo i te okolnosti: 1) ker je Pavle Radovanović sam nabavil nekoliko revolverjev (pištol) i nožev, pa jih razdal z namero, da se uboj izvrši; 2) ker je nekterim zaverjenikom dal novcev i pred jednim od njih govoril, da kar se denarja tiče, o tem ni nobene skrbi, i ker je enemu, ki ga je vabil v to delo, pa ni hotel, dal 800 cekinov samo zato, da molčí; 3) ker je za izvršenje tega dela imel nekoliko pomagačev, ki so srodnici i prijatelji Karagjorgjevićeve; 4) ker je to namero, kakor sam priznava, priobčil tudi Petru Karagjorgjeviću i po delovoditelju Karagjorgjevićevem, Pavlu Tripkoviću, poslal mu nov ustav na podpis, po kterem Peter Karagjorgjević pride na vlado, ako bi se nikakor ne mogla izvesti i proglasiti republika; a zadnjič 5) ker je Pavle Radovanović po svojem lastnem priznanstvu stal v ovej reči v dogovoru z imenovanim Pavlom Tripkovićem, kar se potrjuje i s pismom, ki je

bilo pri njem najdeno (od Pavla Tripkovića), s kojim je pozval Tripković Pavla Radovanovića, da pride v Segedin na neki tajni sestanek 10. februarja t. l. Ko je bilo vse tako vredjeno, je Pavle Radovanović imel že več oseb za to delo, a po imenu: Lazara Marića, Stanoja Rogića, Vidoja Ivkovića, Ljubomira Tadića, Atanasija Atanackovića, Bogosava Petrovića, Blagoja Petrovića, svoja dva brata Ljubomira i Gjorgja, Simu Nenadovića, svaka kneza Aleksandra Karagjorgjevića i Gjorgja Mrcajlovića, kapitana srbskih pionirjev. Vse te osebe imele so po svojih ličnih sposobnostih več ali manje aktivne naloge v tem zločinstvu. Tako je prvi Pavle Radovanović imel misel, da se knez ubije i prevrat (prekucija) napravi, a njegov brat Ljubomir i Lazar Marić poprijeli so se je. Marić izmislil je način, izbral lica i mesto, kjer bi se ubojstvo izvršilo. Pavle i Ljubomir Radovanović izmislila sta načrt za prevrat i Ljubomir je s svojim svetom pomagal izvršenje ubojstva, a sam Pavle je nabavljajal sredstva na izvršenje jedne i druge stvari, to je i ubojstva i prevrata. Gjoka Radovanović, brat Pavlov i Ljubomirov, i Stanoje Rogić odločeni so bili, da s Marićem izvršijo ubojstvo v košutnjaku. Vidoje, da po uboju knezevem vjame ali ubije vojnega ministra; oficir Gjorgje Mrcajlović, da pomaga z vojsko (armado), da se vzame policija. Ljubomir Tadić z Atanazijem Atanackovićem, Bogosavom Petrovićem i Blagojem Petkovićem, da vjamejo ministra notranjih del, ta oba ministra sta imela biti ubita, da se odstranijo ovire za prekucijo vladno. Po izvršenju vsega tega bi Pavle Radovanović bil še z dvojico prevzel vladno dežele, pa da se tako ustanovi druga vlada.

Vsa ta predvzetja bila so vtrjena pri vseh teh osebah že početkom aprila (sred aprila) tega leta, a za izvršenje istih imeli so orožje pripravno: Sima Nenadović, Vidoje Ivković, Bogosav Petrović, Gjorgje Radovanović, Kosta Radovanović, Stanoje Rogić, Lazar Marić i Ljubomir Tadić. Sima, Vidoje, Bogosav i Gjorgje imeli so svoje revolverje, ostalim pa je dal Pavle Radovanović po jeden revolver i handžar. Vsi ti zaverjenci z namerom, da izvrše ta predvzetja, hodili so vsake prilike že od aprila na omenjeno mesto, kadar koli je knez šel v Topčider. Ker pa niso dobili prave prilike, zato se je to zavleklo do 22. maja, onda je Pavle Radovanović po telegrafu poklical i tretjega svojega brata Kosto iz Šabca i njega je pridružil njih trojici — Mariću, Rogiću i Gjoki Radovanoviću, da bi se tako izvestnije izvršil uboj.

Sledila je po tem obširna razprava, dokler državni tožilec pride do tega, da so, izvzemši Taso Jeremića, vsi ostali krivi uboja kneza Mihajla i da se postavni red nasledstva v vladarjevi dinastiji premeni, — dalje, da so vsi 4 ubilci i ž njimi Pavle i Ljubomir brata Radovanovića krivi ubojstva izvršenega nad gospo Anko Konstantinovičko, sestričino kneževu, tako i za poskušaj ubojstva nad kneževim adjutantom Svetozarom Garašaninom, gospodičino Katarino Konstantinovičevo i služiteljem Mitom Timarčevićem. Po vsem predlaga smrtno kazen vsem razun T. Jeremića.

Danes (29/17. junija) pred šestimi zjutraj je bil vstreljen kapitan pionirski Gjorgje Mrcajlović na Kalimegdanu do tvrđinje na turškem groblju. On je imel po osnovi zločincev vzeti policijo takrat, ko bi se bil prevrat počel; ukradel je nekoliko denarjev iz vojnega ministerstva. Obsojen je bil po vojni sodnji. Ko se je pokazal, je kričal narod: „Proklet bio!“ Al celó nič se mu ni na obrazu bralo, da se je poplašil, še pobledil ni. — Včeraj so našli pri nadziratelju (inspektorji) kneza Aleksandra Karagjorgjevićevega pose-

stva v Srbiji Andreji Vilotijeviću 4338 zlatov (cekinov) zakopanih v loncu, v katerem so bile cvetlice na oknu. Čudno, da knez Aleksander trdi, da je ta denar za književne stvari bil namenjen! Zakaj neki se je zakopal? Vsi protesti njegovi so potem puhli, i njegov nadziratelj je tukaj zaprt.

Iz Srbije — je došel „Novicam“ tudi dopis dr. Jan. Podliščeka, kateri v vsaki vrstici kaže, kolika žalost tare narod srbski, da je izgubil preljubljenega svojega kneza. Dopis ta med drugim pravi: Brez čvrste roke, modre glave i viteškega ponosa kneza Mihajla, predobrega očeta i gospodara, bila bi Srbija — mlado, okorno dete že 1862. leta — vrlo lahko v zibelji po turških bombah ubita. Ali bi bila, da je šlo po volji naroda, tako otepena okoli zidovja takrat še turških trdnjav, da bi se od prevelikih ran nikdar ne bila izlečiti mogla. Po prevelikih ranah bila bi se ona tako razbolela, da bi bila vrlo lahko na veke šantova ostala, bi se razvijati in rasti ne mogla, nego bi ostala kak prtlikovec, ki se pri vsakem viharju plašno pod mernik skrije. Narod srbski je pokazal pri smrti svojega ljubljeneega kneza, kakor vselej, svojo valjanost, poštenost, razboritost, miroljubivost, modrost, pamet i poslušnost. Nenadna smrt ga je grozno potresla, da je kukati i jaykati i peklenke morivce preklinjavati počel, kakor je preklinjal i še preklinja prokletega Vukašina, morivca mladega Uroša cara, kakor je preklinjal i še preklinja prokletega Vuka Brankovića, izdajico naroda i ljubljeneega cara Lazara na tužnem Kosovem polju. Kakor je za ljubljeneega Lazara i z Lazarom na tužnem polji Kosovem vse poginilo, tako bi bil tudi vsak Srbin za ljubljeneega Mihajla svojo kri prelil, svoje življenje dal, ker njega je smatral za svojega modrega Nemanja I., za svojega Dušana silnega, za svojega blagega junaškega Lazara. Zato je dobro rešeto Ivan IV. neobhodno potrebno za Srbijo, ki nije brez lulike i kokaljja.

Ivane! posodi nam tvoje rešeto,
Da očiščimo iz pšenice seme prokleta!
Ti veš, da luljka i kokalj je v vsaki pšenici,
I ni zdravo niti ljudem niti ptici;
Kokalj i luljka v pšenici rumeni,
Zadušljiv izrod je strupeni!

Na posled nam gosp. dopisnik Topčider, kjer se je zgodilo strahovito ubojstvo, opisuje tako-le: Topčider je blizo Belega grada i je njemu to, kar je Dunaju Schönbrunn ali Prater. Je namreč kraj veselja Belemu gradu i raj zemlje srbske; al je tudi dolina solz, kjer tam je čez 600 grešnikov vsake vrste (glej „Novice“ 1862. leta list 37). — Zakaj da imajo jetnike v najlepšem kraju, tega ne vem! Pa še to, da niso v zatvoru (zaprti); nekteri so noč i dan slobodni i hodijo po vsem Topčideru, Belem gradu itd. okoli, kakor najpoštenejši ljudje! Nekteri so noč i dan na straži i čuvajo, da kdo kaj ne ukrade!! Dá, dá, tatje i razbojniki so na straži! Kakošni stražari pa so oni, to pokazala je žalostna, grozna smrt kneza Mihajla, kterege so ubili, ki se je po navadi brez orožja i brez telesne straže svoje po lepem Topčideru vsaki dan sprehajal med razbojnici.

Iz Rojane pri Trstu 6. julija. — V nedeljo 12. julija se slovesno odpre čitalnica naša. Prvosednik g. Ivan Zor je poslal slovenskim sestricam čitalnicam in pa Sokolu ljubljanskemu prijazna vabila.

Iz Trebovelj 1. julija. — Stari rimski kamni, ki se nahajajo v trebovskem okraji pogostoma, pričajo, da so že za rano izobraženi prebivalci tukaj svoje zavetje imeli, kajti od vseh strani nizko dolino visoke goré obdajajo, in v njo priti, bilo je jako težavno, predno so pota naredili. Ves kraj je bil skrit, pa vendar prijeten, ker hladni studenci v njem virajo, sploh apnenska zemlja kaj rada rodi in čista sapa z bližnjih

hribov pihljá. Lansko leto najdeni kamen nam naznanja, da že pred Rimljanom so Kelti v Trebovljih bivali; saj slavni starinar dr. Rihard Knabl je spoznal v napisu keltiška imena. Še bolj pa se utrjuje misel na Kelte s tem, da smo 20. junija t. l. našli mnogo srebernega denarja, kterege g. Knabl tudi za keltiškega sodi. Denar ni prav okrogel kovan, je veprast, debel, slehern ima na eni strani konjička, na drugem licu podobice orodja. Brž ko se bo notranja in zgodovinska vrednost najdenega zaklada do čistega razsodila, se bo častiteljem starinstva na prodaj ponudil. *)

Iz Cerknice 1. julija. J. J. — Kar se sliši od Ložanov, ki tukaj mimo v Ljubljano hodijo zaradi gozdnih reči, res je žalostno slišati. Kakor pravijo, dobí grajščina velike in najboljše gozde, kmetje pa imajo svoj delež dobiti po spašnikih (gmajnah) in med senožeti, kjer je tako malo hojevega drevja, da še žrdi ne morejo vsekati. Bridko pa jim je še to, da imajo zmiraj dosti potov v Ljubljano, in da denar in čas zapravljajo, in vendar se jim prošnja ne usliši. Mi sicer ne vemo na tanko, je li vse to, kar slišimo, tudi resnica ali ne; al to je gotovo, da neprenehoma slišimo tožiti kmete o gozdnih zadevah, in da je potrebno, da vlada ostro pazi na to, da vsak dobí, kar mu gré. Nam se ne zdi dobro, da kmet ni zadovoljen, ker, kakor je sploh znano, plačuje velike davke in daje največ vojakov državi. Vprašanje je tedaj upravičeno: ali bo mogel potem, ako se mu gozd odvzame, plačevati svoje davščine? Že več se jih je iz ložke doline na Hrvaško preselilo, pa še več se jih bo moralo, ako se jim gozd tako odmeri, kakor grajščina hoče. Res je že skrajni čas, da se gozdi v red denejo, kakor tudi pri Cerknici, kjer se neprenehoma pokončuje, — toda povsod naj veljá „vsakemu svoje“ in to tudi tam, kjer je morebiti zelo težavno, pravico iz starih pisem ali po družih spričbah spraviti na dan.

Iz Senožeč 2. julija. — ? — Naše stranke so se med seboj zeló pomirile; pravila za senožeško čitalnico že pri deželni vladi na potrdilo ležijo. Basta! — Tedaj nas ne bode — „ko mine sto let — ves slovenski, slovanski narod — zasmehoval.“ („Primorec“ 12 post.) Ker se je tudi „Primorec“ v našo pravdo „sub colore juris“ zaplel, naj mu še to, pa — zadnjikrat povemo zato, da tudi drugi beró: Kako „Primorec“ besede „surovost“, „hinavstvo“ itd. ume in kaj da on še zmore, to lahko vsak tudi v njegovem 12. listu proti novičnemu dopisniku iz Senožeč razvidi. Ker se pa „Primorec“ v omenjenem listu hvalisa, da je naš prvi zagovor naravnost odbil, raztrgal in v ogenj vrgel, mu pa moremo v oči povedati, da — napak meri in strelja. Še konec mačjega repa bi mu o tacih zadevah ne zapalili, tem manj kak dopis!

Iz Borovnice 5. julija. R. — Strašno viharna nevihta se je pridrvila včeraj popoldan od Vrhnike čez Trebevnik v našo prijetno dolinico. Ploha lije kot bi se oblaki trgali ter vmes se vsuje gosta in kakor lešniki debela toča, ki klesti po drevju in raznem drugem sadežu tako neusmiljeno, da je v kratkem času vse razcapano ter polno listja in že zrelega ter nedozorelega sadja po tleh. Blisk za bliskom se vnema in tresk za treskom vdarja, da se zemlja trese, v bližnji vasi Dulah pa trešči v hišo, ktera je v trenutku vsa plamenela. Staro ženico, omamljeno od strele, so pol mrtvo skoz okno potegnivši komaj oteli žalostnega pogina v ognji. Pri veliki nesreči je vendar še ta sreča, da točepolni oblak ni preveč na široko segal in da so ljudje okoli Borovnice po večem že poželi rž, ječmen

in pšenico, sicer ne bi bili imeli kaj mlatiti, ker bi jim bila nemila toča že zdaj opravila to delo.

Iz Dola 5. julija. *) — Ni me volja se dalje pričkati o mladi drevesnici, ktera je dopisniku „iz Podgad.“ toliki trn v peti; povem tedaj le to, da letošnjo spomlad nam je vrli sadjerejec J. S. iz Gorenškega podaril 150 enoletnih sadnih drevesic, ktera prav čvrsto rastejo. Če vsejane peške niso — brez naše krivice — ozelénele, ali gré nam zato graja? Zaradi pomanjkljive učiteljske plače pa napotujemo dopisnika do c. kr. deželne vlade ali c. k. kantonske gosposke v Kamnik; ondi naj si dá vlogo od 17. marca t. l. v pregled, in našel bo pravico, da če je postavna letna plača 250 gold., primanjkuje več ko 49 gold., ako se dobiva le 161 gld.

Iz ribniške dekanovine. *) — Kakor nas je osupnila „zastavica“ v 26. listu „Novic“, tako nas je razveselilo njih sporočilo iz gotovega vira, da c. k. deželna vlada letos ni predrugačila nobenega predloga knezoškof. ordinarijata, zlasti nas je pa razveselil poslednji stavek: „da tudi zdaj ni pred njo nič tacega, da bi druge misli bila“, in to veseli ne le farane, temuč tudi duhovščino naše dekanovine, ker želé župnika prav po škofovem predlogu, s katerim pa neki ni v polnem soglasji prijateljsk listek, ki ga je c. k. šolski svetovalec gosp. dr. Jarec pisal drugam. Mi zaupamo, da gotovi vir „Novic“ ne bode poniknil.

Iz Ljubljane. Ljubljana ima spet svojega postavnega župana na čelu svojih mestnih zadev: Dr. Costa županuje od 5. dne t. m. — Zdaj se bode pokazalo: ali je konec ali ne razdraženosti, ki je vladala v mestnem zboru od lanskega leta. Ako je „Triesterčin“ dopisnik organ sedanje odborove večine, res da ne pridemo do mirú. Pa saj vedelo se bo potem to, komú je osebna mrzost več kakor blagor občini.

— (Odbor kmetijske družbe) je v svoji poslednji seji pod predsedstvom gosp. F. Trpinca obravnaval sledeče stvari: Dr. Bleiweis naznanuje odboru med drugim, da je družbina pisarnica storila vse, da se oklic zaradi nove ustanovitve podružnic obilo razglasi po deželi; — da je podružnica Krška sporočila odboru, da je svét v Št. Jerneji prav pripraven za sadjerejo, tedaj tudi za napravo šolske drevesnice; — da je odbor, vprašan od c. kr. deželne vlade, jej dal temeljiti odgovor na vprašanje: po kateri vrsti naj bi se meseca septembra in oktobra sklicali dopustinci (urlaubarji) v vojaške vaje, da se, kar je mogoče, ne ovirajo kmetijska dela; — zaradi družbinega „koledarja“ v nemškem jeziku in zaradi „velike pratike“ nasvetuje dr. Bleiweis, naj se gledé na stroške nemški koledar pomnoži za eno pòlo, pa tudi velika pratika tako osnuje, da pride nekoliko družbenih zadev v koledar in pratiko za 1869. leto.

Družbini podpredsednik dr. Costa v imenu 1. odseka, kteremu je prvomestnik, priporoča sledeče: 1) na vprašanje c. k. ministerstva kmetijskega: kaj naj bi se pretresalo v kmetijskem zboru, ki ga ministerstvo namera v jeseni sklicati na Dunaj? nasvetuje sledeče: a) skrb za izvrševanje gozdne postave, ki zdaj le na papirji stoji, b) učilnice za kmetijstvo naj se podpirajo z državnim denarjem, c) začetni nauk kmetijstva naj se vpelje v ljudske šole na kmetih, d) živinska sol naj se spet nareja, e) kmetije, ki so izgled umnemu gospodarstvu, naj se podpirajo z državnim denarjem, f) o zložbi zemljišč naj se dajo postavna pravila, g) pridelanim svilnim kokonom naj se zagotovi pot prodaje. Vsi ti predlogi so bili soglasno sprejeti; ravno tako tudi nasveti, kako naj bi se vprihodnje za govejo

*) Kaj pa naš visokoučeni Trstenjak pravi o teh „keltiških“ najdbah?

*) S tem sklenemo pravdo ter rečemo: Pax vobiscum!

živino na Kranjskem delile premije, za katere je ministerstvo iz državne kase odločilo 3400 gold. vsako leto, 300 gold. pa v podporo gospodarjem, kateri imajo dobrega bika za pleme. Po odb. nasvetih bo kmetijska družba nasvetovala vladi, naj se te premije vsako leto delijo na 5 krajih, in je taci krajev, kateri se premijajo po 3letni vrsti, nasvetovala 15 gledé na gorensko, dolensko in notranjsko stran; nasvetovala bo tudi družba visoke premije: za plemenega bika po 20 cekinov, za krave po 12 cekinov, za junice po 6 cekinov, ker le visoke premije morejo spodbujati gospodarja, da mu je mar za povzdigo živinoreje. — Ker ima ministerstvo kmetijstva tudi za povzdigo vinoreje 14.000 gld. razdeliti med neogerske dežele, bo družba kranjska za našo deželo v ta namen prosila 1000 gld. — Na vprašanje ministerstva: za katere gospodarske reči bi bilo podpore iz državnega zaklada za zdaj najbolj potreba? bode družba za povzdigo gozdnarstva zahtevala za vsako leto 2000 gld. skozi 5 let.

Odbornik dr. Orel kot prvomestnik 3. odseka poroča v odsekovem imenu, naj se c. kr. ministerstvo kmetijstva naprosi, da 300 do 400 lotov prav dobrega in zdravega svilnega semena (morebiti profesor Lancovega iz Dalmacije) družbi kranjski pošlje, ki bode tako seme razdelilo med tukajšnje svilorejce proti temu, da po srečni letini povrnejo v denarji, kolikor se jim je semena dalo; ako pa bi ne bilo kaj pridelka iz tega semena, naj ne plačajo nič za-nj. — Tudi ta predlog je bil enoglasno sprejet.

C. k. ministerstvo je družbi v razsodbo poslalo drobne nemške bukvice, katere v vprašanjih in pogovorih obsegajo nauk, kako naj se kmetijski gospodar véde pri izrejevanji kónj. Odbor je pritrdil razsodbi dr. Bleiweisovi, da so to prav izvrstne bukvice in da naj ministerstvo skrbi za prestavo njih v slovenski jezik, ker po 20 soldov se bo taci veliko poprodalo; ministerstvu pa se je dal še ta nasvèt, naj se enake bukvice tudi napravijo za izrejo goved, ovac, kóz in svinj.

Vidi se iz današnjih obravnav kmetijske družbe, da ministerstvo hoče podpirati napredek kmetijstva.

— Češnjev sejm, ki se je začel v pondeljek, je bil komaj tolik, kakor navaden tržen dan.

— Gosp. dr. Toman se je pretekli teden podal z inženirjem Pribilom na Dolensko zaradi zaželjene železnice ljubljansko-karlovške, katere trasovanje je dovolilo na njega prošnjo c. k. kupčijsko ministerstvo.

— Pravila za národno politično društvo v Ljubljani so gotova in se predložijo te dni c. k. deželni vladi v potrjenje.

— Družba pekov je praznovala 7. t. m. svojo 160letno obletnico. Slovesnost se je začela s sveto mašo v cerkvi sv. Krištofa, katero so brali z leviti stolni župnik in korar gosp. J. Zupan in pri kateri so peli tukajšnji dijaki. Po sv. maši so se podali družbeniki z zastavo družbe na pekovske njive, ne daleč od sv. Krištofa ležeče, k blagoslovljeni spominka, kterege so tu postavili po predlogu svojega predsednika g. Perme-ta.

— Gospodom pevcem in godcem, ki so pomagali god Jan. Gutenberg-a slovesno praznovati, se srčno zahvaljuje odbor izobraževalnega društva tiskarjev.

— V četrtek je imel ljubljanski nemški časnik „Triglav“ svoj tožni dan. Predsedoval je c. k. naddeželne sodnije svetovalec Matavšek, prisednika sta bila c. kr. deželna svetovalca Heinriher in Grčar; državni tožnik je bil c. kr. državni pravdnik dr. pl. Lehmann. Tožen je bil zaradi sestavka v 25. listu pod naslovom „Naši nemški liberalci“ lastnik, izdajatelj in odgovorni

vrednik Peter Graselli, ki je k javni razpravi prišel sam brez posebnega zagovornika. — C. kr. državni pravdnik nahaja v tem sestavku pregrešek zoper javni mir in red po §. 302. kazenske postave, rekši, da grdí in natolcuje Nemce in njih pridružnike in osobito njih voditelje s tem, da se jim podtika to, da slovenski narodnosti nasprotujejo in jo zatirujejo, a to pa dela razdraženost v deželi in sovražni razpor med nemškim in slovenskim narodom. In ker vrednik noče imenovati pisatelja tega članka, toži samo njega. — Vrednik Graselli odgovarja, da tožba nima postavne lastnosti po §. 11. tisk. post., kateri zahteva, da se v toženem sestavku morajo odločno imenovati vrste, katere se tožijo, in da „Triglavov“ sestavek je le odgovor sestavku, ki ga je prinesla stara „Presse“ zoper narodno stranko, ki je vse groznejši kakor „Triglavov“ zoper nemške liberalce. Dalje povdarja, da na Kranjskem razun Kočevarjev ni nemškega naroda, ampak da bivajo le posamezni Nemci, in imenuje „Triesterico“, „Tagespošto“ in druge nemške časnike in iz najnovejšega časa „Reibeisen“, kateri presegajo vse, kar se more nesramnega pisati zoper národne naše voditelje, in vendar se državna pravdnija ni še oglasila. Po kratki razpravi (vprašanjih in odgovorih) stavi državni pravdnik svoje predloge. Že pred 11. uro je obravnave konec; sodniki grejo v stransko sobo, iz katere se vrnejo čez eno uro, in predsednik naznanja sodbo, ktera toženca obsoja v zapor na 5 tednov, postreni s postomen dan vsaki teden, in 60 gld. globe. — Gosp. Graselli je napovedal pritožbo zoper to razsodbo.

— Da bode slavni izgred „Sokola“ v nedeljo teden nemškutarskim dopisnikom hud trn v peti, to je vsak lahko vedel. In res dopisnik v stari „Pressi“ je ta trn prav očitno pokazal v včerajšnjem listu, v katerem na drobno popisuje čast, ki se je skazovala národnemu društvu. Čeravno na smeh vleče lepe naprave po vaseh, se dopisniku vendar na peresu bere, da bi se veliko raji jokal zaradi toliko prijaznega sprejema, kakor pa se smejal; na posled revček sam sebe tolaži s tem, da vseto imenuje le iz Ljubljane „narejeno“ in „kupljeno“. To nam je prav čisto nova novica, in le iz zgolj hvaležnosti je ne imenujemo laži (kakor bi zaslužila), ker je sokolski sijajni izgred dopisnik tako obširno svetu naznanil v „Pressi“, da nobeden izmed nas za nobeno ceno bi ne bil spravlil tacega popisa v ta list, kateri veliki zvonec nosi po nemškem svetu. Hvala mu za to nepovoljno ljubav!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Skoro vsi tukajšnji časniki so 3. dne t. m. spominjali drugo obletnico nesrečne Sadovske bitve in se ozirali na to, kar se je od tistihmal v Avstriji dogodilo, — nekteri z veseljem in zmagonosnim čutjem, drugi (in tudi mi z njimi) otožnega in potrtega srca. „Morgenpost“ omenja, kako je bil precej po tej bitvi, še predno se je primirje s Prusi delalo, Deak k cesarju na Dunaj poklican, ter pripoveduje o pogovoru, ki ga je imel cesar z „Modrim ogerske dežele“ (tako imenujejo Deak-a) to-le: Cesar je noč prečul brez spanja, in ni bil še napravljen, ko je Deaka sprejel. Na sebi je imel oficirski plašč namesti spalne halje. Ceremoniela ni bilo nobenega. Deaka povabi, naj se k njemu vsede, in mu ponudi, ko tobakopivcu prve vrste, neutrpljivo cigaro. Potem začne pogovor s tem, da vpraša Deaka za svet: ali bi vojsko nadaljeval z naponom vseh moči, ali bi cesarstvo otel s tem, da bi hitro mir storil, če tudi z žrtvami? Deak je odgovoril, da on od vnanje politike nič ne ume, pa da si je torej v svesti, da je samo zato poklican, da bi svoje misli o ogerski deželi razodel. Zastran te pa da